

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ ආශ්‍රිත කර්මාන්ත රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශවලින් සමන්විත 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ ආශ්‍රිත කර්මාන්ත රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් ඇතුළත් සම්පිණ්ඩන වාර්තාව 2021 ජූලි 07 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව අමාත්‍යාංශයට අදාළ වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව 2021 ජූනි 29 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ ආශ්‍රිත කර්මාන්ත රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් මාගේ වගකීම, විගණකගේ වගකීම යන වගන්තියේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව හා 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ සඳහන් විධිවිධානවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව අමාත්‍යාංශය විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව අමාත්‍යාංශයේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනයක් සිදු කර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකාධිපති වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කර ගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම් හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ජරබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ගණන්දීමේ නිලධාරී දැනුවත් කරන ලදී.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1)(ඇ) වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ ආශ්‍රිත කර්මාන්ත රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශය සමාලෝචිත වර්ෂයේ ස්ථාපිත වී ඇති බැවින් ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් නොතිබුණි.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.6.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන වක්‍රලේඛ විධිවිධානවලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
	-----	-----
(අ) රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛ අංක 02/2020 (මාර්ගෝපදේශය) හි 3.1 වගන්තිය පරිදි අවසාන භාණ්ඩාගාර ගිණුම් ප්‍රකාශන ඇමුණුම් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනයෙහි ඇතුළත් කල යුතු වුවද එලෙස කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉදිරි වර්ෂ වල එසේ ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරන බව දන්වා ඇත.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ඇමුණුම් ලෙස අවසාන භාණ්ඩාගාර ගිණුම් ප්‍රකාශන ඇතුළත් කල යුතුවේ.
(ආ) රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛ අංක 02/2020 (මාර්ගෝපදේශය) 6 හි 7 (vi) වගන්තිය පරිදි භාණ්ඩාගාර ශේෂය හා අමාත්‍යාංශයේ මුදල් පොතට අනුව භාණ්ඩාගාරයට පියවිය යුතු අගය අතර වෙනස ගැලපීම සඳහා අක්මුදල් ගැලපීම් ගිණුමක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.	- එම -	අක්මුදල් ගැලපීම් ගිණුමක් පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කල යුතුවේ.

1.6.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ) පුනරාවර්තන වියදම්

වැඩසටහන් 1 හා වැඩසටහන් 2 යටතේ පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා අයවැය ඇස්තමේන්තුගත ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනය රු.මි.107.65 ක් වූ අතර ඉන් උපයෝජනය කර තිබුණේ රු.මි.17.59 ක් පමණකි. මේ අනුව රු.මි.90.06 ක පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා වූ ප්‍රතිපාදන උපයෝජනය කර නොතිබුණි. එය ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනයෙන් සියයට 83.66 ක් විය.

දක්වා ඇති සංඛ්‍යාව නිවැරදි වේ.

වෙන්කල ප්‍රතිපාදන උපයෝජනය කර අමාත්‍යාංශයේ අරමුණු කාර්යක්ෂමව සාක්ෂාත් කරගැනීමට කටයුතු කල යුතු වේ.

(ආ) මූලධන වියදම්

වැඩසටහන් 1 හා 2 යටතේ ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා අයවැය ඇස්තමේන්තුගත ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනය රු.මි. 22.00 ක් වූ අතර තථ්‍ය වියදම රු.මි.9.38 ක් විය. මේ අනුව රු.මි. 12.62 ක්වූ ප්‍රතිපාදන උපයෝජනය කර නොතිබුණු අතර එය ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 57.36 ක් බව නිරීක්ෂණය විය.

දක්වා ඇති සංඛ්‍යාව නිවැරදි වේ

- එම -

(ඇ) දේපල පිරිසත හා උපකරණ

භාණ්ඩාගාර සටහන් අනුව 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය නොවන වත්කම් ශේෂය රු.38,449 ක් වුවද අමාත්‍යාංශය විසින් පිළියෙල කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් මූල්‍ය නොවන වත්කම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනයේ එම ශේෂය රු.80,949 ක් වූයෙන් රු.42,499 ක වෙනසක නිරීක්ෂණය විය.

ඉදිරියේදී භාණ්ඩාගාර සටහන් සමඟ අමාත්‍යාංශ ගිණුම් අනුව ශේෂ සසඳා නිවැරදි අගය දැක්වීමට කටයුතු කරන බව දන්වමි.

භාණ්ඩාගාර සටහන් සමඟ ගිණුම්වල දැක්වෙන ශේෂ සසඳා නිවැරදි අගය දැක්වීමට කටයුතු කළ යුතුවීම.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 වියදම් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) වැඩසටහන් 1 යටතේ පුනරාවර්තන වැය විෂයයන් 13 ක ශුද්ධ ප්‍රතිපාදන එකතුව රු.20,385,000 ක් වූ අතර තථ්‍ය වියදම් එකතුව රු.8,803,375 ක් විය. මේ අනුව ඉතිරිවීම් එකතුව රු.11,581,625 ක් සහ වැය විෂයයන් අනුව ඉතිරිවීම් ප්‍රතිශතය සියයට 77 සිට සියයට 100 දක්වා පරාසයක විය. නව රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශය 2020 අගෝස්තු 13 දින ස්ථාපිත කර තිබුණු හෙයින් එදින සිට 2020 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා කාලයට අදාළව ප්‍රතිපාදනය වෙන්කර ගනු වෙනුවට ප්‍රමාණය ඉක්මවා අධි ප්‍රතිපාදන සලසාගෙන තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>නව අමාත්‍යාංශයක් ලෙස 2020 අගෝස්තු 09 දින ස්ථාපිත කර අතුරු සම්මත ගිණුම මගින් ප්‍රතිපාදන වෙන් කරගෙන ඇත. අධිප්‍රතිපාදන සලසා ගැනීමක් සිදුකර නොමැත.</p>	<p>පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා අධිප්‍රතිපාදන ඇති නොවන පරිදි තාත්වික ඇස්තමේන්තු පදනම් කරගෙන ප්‍රතිපාදන සලසා ගත යුතු වීම.</p>
<p>(ආ) වැඩසටහන් 1 යටතේ මූලධන වත්කම් පුනරුත්ථාපනය හා වැඩිදියුණු කිරීම් සඳහා වූ වැය විෂයන් 3 ක හා මූලධන වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම් සඳහා වූ වැය විෂයයන් 2 ක සලසාගත් ශුද්ධ ප්‍රතිපාදන එකතුව රු.2,870,000 ක් වූ අතර ඉතිරිය රු.2,493,960 ක් විය. තවද, ප්‍රතිපාදන ඉතිරිවීම් ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 73 සිට සියයට 100 දක්වා පරාසයක පැවතුණි. මේ අනුව මූලධන වැය විෂයයන් 5 හි එකතුව රු.2,493,960 ක ප්‍රතිපාදන උපයෝජනය කර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>නව අමාත්‍යාංශයක් ලෙස ස්ථාපිත කිරීමේදී ප්‍රතිපාදන නිශ්චිතව ඇස්තමේන්තුගත කිරීමේ නොහැකියාව නිසා දළ ඇස්තමේන්තු මත ප්‍රතිපාදන සලසා ගෙන ඇත. රටේ පවත්නා අයහපත් සෞඛ්‍ය තත්ත්වය හේතුවෙන් ආයතනික කටයුතු මන්දගාමී වීම, කාර්යමණ්ඩල පුරප්පාඩු, වියදම් සීමා කිරීම යටතේ කටයුතු කිරීම යනාදිය ප්‍රතිපාදන ඉතිරිවීම් වලට හේතු විය.</p>	<p>මූලධන වියදම් ප්‍රතිපාදන වල උභයෝජනය ඇති නොවන පරිදි තාත්විකව ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම් කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

2.2 බැරකම් හා බැඳීම්වලට එළඹීම

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>වැය විෂයයන් 07 කට අදාලව සමාලෝචිත වර්ෂයේ එළඹී තිබුණු බැරකම් රු.787,632 ක් බැඳීම් හා බැරකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ දක්වා නොතිබුණි.</p>	<p>මේ පිරිබඳව පරීක්ෂා කර පිළිතුරු ලබාදීමට ප්‍රමාණවත් ස්ථීර කාර්ය මණ්ඩල නොමැති වීම.</p>	<p>වර්ෂයට අදාලව එළඹී ඇති බැරකම් හා බැඳීම් පිළිබඳ ප්‍රකාශය සම්පූර්ණ හා නිවැරදි ලෙස පිළියෙල කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

2.3 ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් සිදු කළ යුතු සහතිකවීම්

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් පහත සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් සහතිකවීම් කළ යුතුව තිබුණත්, ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) අමාත්‍යාංශයේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී හා ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීතාවය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනය සිදු කර ඒ අනුව පද්ධති ඵලදායී ලෙස කර ගෙන යෑමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතු බවත්, එම සමාලෝචනයන් ලිඛිතව සිදු කර එහි පිටපතක් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුව තිබුණත්, එවැනි සමාලෝචනයන් සිදු කළ බවට ප්‍රකාශ විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>මේ සම්බන්ධයෙන් අදහස් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.</p>

(ආ) අභ්‍යන්තර විගණන කර්තව්‍ය නිසි කාර්ය මණ්ඩල ලබා පරිදි ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඵලදායී නොදීම හේතුවෙන් ක්‍රමවේදයක් ඇති බවට ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර විගණන නිලධාරී හා ගණන්දීමේ කටයුතු ආරම්භ කිරීමට නිලධාරී සහතික විය යුතු වුවත්, නොහැකි වී ඇත.

වාර්තාවේ 5 ඡේදයේ සඳහන් නිරීක්ෂණ අනුව එම අවශ්‍යතාවය ඉටු කර නොතිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 දැක්ම හා මෙහෙවර

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----	-----	-----

ශ්‍රී ලංකාව මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ කර්මාන්තයේ තරඟකාරී ජාත්‍යන්තර මධ්‍යස්ථානය බවට පත් කිරීම උදෙසා මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ කර්මාන්ත විෂයට අදාළ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය, මගපෙන්වීම තුළින් දේශීය කර්මාන්ත නගා සිටුවීම සඳහා හිතකර ව්‍යාපාරික පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීමේ අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම වෙනුවෙන් පහත කාර්යභාරයන් අමාත්‍යාංශය විසින් ඉටුකල යුතුව තිබුණි.

අමාත්‍යාංශයට පැවරී ඇති ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය හා කාර්යයන් ඉටු කිරීමට කටයුතු කර ඇත. එහි ප්‍රගතිය කාර්යසාධන වාර්තාවේ දක්වා ඇත.

නව රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශයය යටතේ අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම වෙනුවෙන් ප්‍රතිපත්ති හා සැලසුම් පිළියෙල කර කාර්යභාරයන් කාර්යක්ෂමව ඉටු කල යුතුය.

(අ) වටිනාකම එකතු කිරීමෙන් තොරව ඛනිජ සම්පත් අපනයනය කිරීම සීමා කර, වටිනාකම් එකතු කළ ඉහළ අපනයන ආදායමක් ලබා ගත හැකි නිෂ්පාදන බවට පත්කර අපනයනය කිරීම.

(ආ) දැනට භූගතව හා සාගර අභ්‍යන්තරයේ ඇතැයි සැලකෙන ඛනිජ සම්පත් නූතන අධිතාක්ෂණය භාවිතයෙන් ගවේෂණය කර රටේ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීමට යොදා ගැනීම.

(ඇ) මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ ආශ්‍රිත කර්මාන්ත විෂයයට අදාළ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයට සහාය වීම.

(ඈ) ජාතික අයවැය ආයෝජන වැඩපිළිවෙල යටතේ ඇති ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම.

(ඉ) අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය හා මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ පර්යේෂණ හා පුහුණු ආයතනය යන ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනවල විෂයයන් හා කාර්යයන් හා ඊට අදාළ ප්‍රතිපත්ති, වැඩසටහන් සහ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම, පසු විපරම් කිරීම හා ඇගයීම.

මෙම කාර්යභාරයන් ඉටු කිරීම හා ඒ සඳහා වූ ප්‍රතිපත්ති හා සැලසුම් පිළියෙල කිරීම කෙරෙහි අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රමාණවත් අවධානයක් මෙතෙක් යොමු වී නොතිබුණි.

3.2 සැලසුම් කිරීම

විගණන නිරීක්ෂණය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

2020 අගෝස්තු 28 දිනැති අංක 2/2020 දරන රාජ්‍ය මුදල් වකුලේඛයේ 03 ඡේදයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළියෙල කර නොතිබුණි.

2020 වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් සිට දෙසැම්බර් දක්වා ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කර ඇත. එහි පිටපතක් ඉදිරිපත් කර ඇත.

ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම වර්ෂය ආරම්භ වීමට පෙර පිළියෙල කර ඒ අනුව ක්‍රියාත්මක කළ යුතුවේ.

4. තිරසර සංවර්ධන අරමුණු ළඟා කර ගැනීම

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු හඳුනා ගෙන තිබුණද ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම කෙරෙහි ප්‍රමාණවත් අවධානය යොමුවී නොතිබුණි.</p>	<p>හඳුනාගන්නා ලද තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු පිළිබඳ තොරතුරු ඉදිරිපත් කෙරේ.</p>	<p>හඳුනාගෙන තිබුණු තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු කාර්යක්ෂමව ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු කල යුතු වේ.</p>

5. යහපාලනය

5.1 අභ්‍යන්තර විගණනය

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 40 වගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව අභ්‍යන්තර විගණන අංශයක් ස්ථාපිත කර අභ්‍යන්තර විගණන කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>කාර්ය මණ්ඩල ලබා නොදීම හේතුවෙන් අභ්‍යන්තර විගණන කටයුතු ආරම්භ කිරීමට නොහැකි වී ඇත.</p>	<p>ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව අභ්‍යන්තර විගණන අංශයක් ස්ථාපිත කර අභ්‍යන්තර විගණන කටයුතු ක්‍රියාත්මක කල යුතුය.</p>

6. මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>සමාලෝචිත වර්ෂයේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 40 ක් වූ අතර තථ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය 6 ක් විය. ඒ අනුව පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව 34 ක් විය.</p>	<p>තනතුරු, පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ කරන ලෙස රාජ්‍ය සේවා, පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශයෙන් ඉල්ලා ඇත. බඳවා ගැනීම් පරිපාටිය අනුමැතියට ඉදිරිපත් කර එහි සංශෝධන ඉදිරිපත් කෙරෙමින් පවතී.</p>	<p>සේවා අවශ්‍යතාව සැලකිල්ලට ගෙන අනුමත කාර්ය මණ්ඩල වල පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ කර රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා කඩිනම් පියවර ගත යුතුය.</p>